

Ady Endre: Muskétás tanár úr

- szövegrészlet-

Augusztus végén már naponként régi, megszokott kötelességből, naponként kétszer is fölnézett az iskolába Muskétás tanár úr. Egy napon, szép, napos, pompás délelőttön, a tanári szobába beállított egy délceg siheder, aki Muskétás tanár urat kereste. Levelet hozott a legény a Muskétás tanár úr címére s bátor nagy csillogó szemekkel adta át a levelet.

- Édes apám azt is szeretné, - szólott, midőn Muskétás tanár úr szünetet tartott a levélolvasásban - ha én az ő régi, kedves barátja családjánál találhatnék otthont erre az évre.

- De miért jött öcsém éppen az érettségi vizsga előtt más iskolába? - kérdezte Muskétás tanár úr olyan rosszindulattal, mintha a Balatont nem látta volna.

- Mert hetedik osztályos koromban nagyon megjártam s egy év előtt két gimnáziumba kellett elvándorolnom. Székely-Szent-Mihályon beleszerettem az igazgató úr leányába, Nagy-Nádasban pedig sokat lumpoltam.

S olyan ártatlan arccal vallotta ezt a szép, nagy kölyök, hogy Muskétás tanár úr megilletődött. A fiú apja neki osztályos diáktársa volt, nagybirtokos, vig, léha, okos fiú. Őt, Muskétás tanár urat, mint diák-társát, nagyon szerette és tisztelte, hiszen Muskétás volt az első eminens. S Muskétás, a valamikori első eminens most meghatottan gondol az ő régi pajtására, a léha, de kedves fiura, Aváryra.

- Az édes apja Budapesten lakik, ugy-e? - kérdezi most már megfiatalodottan a diáktól. - Ugy-e, miniszteri tanácsos, ugy-e a maga édesanyja Iharossy-leány? - s Muskétás tanár úr tisztelettel gondol egy diákkori ideálra, akit gondolatban se mert soha megközelíteni.

- Édes apa már címzetes államtitkár, sokat emlegeti szeretettel a tanár urat, mama meghalt már három évvel ezelőtt. Édes apa csak azt kívánná most már, hogy a tanár úr keze alól kerüljek ki az életbe.

A fiúnak csillogott az arca, amikor az "élet" szót kimondta s Muskétás tanár úr egészen új érzéseket érzett.

- Tudja az édes apja, hogy nekem gyermekeim vannak, három nagy leányom?

- Tudja, és azt mondta, hogy ilyen elvadított kölyöknek, mint én, legjobb javító-intézet uri leányok társasága.

Muskétás tanár úr hallgatott egy kicsit, számadásokat csinált s így szólt a fiúhoz:

- Nagyon jó barátom volt az édes apja, elfogadom tehát egy esztendőre saját fiamnak a fiát. De a leányaimat nem muszáj észrevennie - érti? - legalább öt-hat esztendeig.

A fiú, az elegáns, széparcú fiú, életvagyó, nagy szemével bátran nézett vissza, bele Muskétás tanár úr arcába. S Muskétás tanár úr mintha ifjúságának sohase hallott dalát hallgatta volna a fiú száján:

- Nem, nem, de ha mégis észrevenném, hiába volna érettségi vizsga, az apám, a tanár úr, a régi szerelmem. És különben is én azért jöttem, hogy a tanár úr javítsa, igazítsa ki az életemet. S a valamikor még félelmes kegyetlenségű Muskétás tanár úr szeliden vitte haza a fiút. S úgy érezte, hogy a Balatonnál is van szelidebb, szentebb tó: az élet. Az élet ime az ő kezébe rendelte az egykori elérhetetlen ideál s a gazdag diák-társ fiát. Ha ő akarná, a fiút beleszerelmesíthetné valamelyik leányába, de nem fogja tenni. Órizni fogja ezt a fiút, életkedvét, boldogság-útját nem szórja be akadály csomókkal. Milyen boldog ez a fiú - mormogta s világosan látta, hogy a boldogság éppen olyan szándéktalan, mint a boldogtalanság.